

YTTRANDE
2019-09-20

Dnr A2019/00895/ARM

Arbetsmarknadsdepartementet
a.remissvar@regeringskansliet.se

Belastningsregisterkontroll i arbetslivet – behovet av utökad författningsstöd, SOU 2019:19

IDEA – arbetsgivarförbundet för ideella organisationer har beretts tillfälle att avge yttrande över betänkandet Belastningskontroll i arbetslivet – behovet av utökad författningsstöd (SOU 2019:19) och önskar härmed framföra följande.

Sammanfattning

IDEA tillstyrker förslaget vad gäller Kriminalvårdens rätt till registerkontroll avseende person som ska utföra uppdrag vid myndigheten utan att vara anställd. IDEA tillstyrker även förslaget vad gäller införandet av lagstöd för registerkontroll av den som erbjuds anställning för att utföra vård- och omsorgsinsatser i hemmet åt äldre eller personer med funktionsnedsättning. IDEA önskar dock understryka de negativa konsekvenser som förslagen kan komma att innebära för arbetsgivare, särskilt inom den ideella sektorn, som vid ett generellt förbud inte kommer att inneha möjligheten att begära ett uppvisande av utdrag ur belastningsregistret vad gäller anställda verksamma i Kriminalvårdens lokaler eller personal inom verksamheter riktade till målgrupper med missbruksproblem.

IDEAs ställningstagande

Registerkontroll av uppdragstagare

Enligt utredningen ska Kriminalvården få möjligheten till en fakultativ registerkontroll avseende den som ska utföra uppdrag vid myndigheten. Härmed menas andra enskilda personer än de som myndigheten avser att anställa. Detta gäller även företrädare för olika ideella organisationer som befinner sig i Kriminalvårdens lokaler och som har en klientnära kontakt genom bland annat samtalsgrupper och undervisning. Motiveringen härtill är att dessa personer anses kunna utgöra en säkerhetsrisk, då de bland har en möjlighet att påverka verksamheten på ett otillbörligt sätt. En rimlig konsekvens med detta förslag är dock att arbetsgivare inom ideella organisationer hamnar i svåra situationer om en arbetstagare efter en vidtagen registerkontroll inte får utöva verksamheten i Kriminalvårdens lokaler baserat på uppgifter i belastningsregistret som arbetsgivaren inte fick ta ställning till vid anställningstillfället.

Därtill har vissa av dessa verksamheter byggts upp med Kriminalvårdens bidrag till ideella organisationer. Den prekära situation som riskerar uppstå för arbetsgivarens del om en arbetstagare inte tillåts utföra sina arbetsuppgifter är onödigt kostsamma och tidskrävande arbetsrättsliga dilemman och som ytterst kan rasera den ideella organisationens anseende. IDEA anser således att även arbetsgivare med insatser i Kriminalvårdens lokaler bör ha möjlighet att vidta en registerkontroll för att säkerställa att inte personer anställs som ytterst skulle kunna innebära en risk för den ideella organisationens anseende. Ideella

organisationer är som regel beroende av bidrag, gåvor eller dylikt och har ofta en skör men ack så betydelsefull verksamhet för intagna.

Sociala serviceinsatser

Inom ramen för vård och omsorg utförs olika insatser i hemmet åt äldre och personer med funktionsnedsättning. Båda dessa grupper utgörs av särskilt utsatta människor som är i behov av en högre grad av trygghet och ett starkt skydd. Insatserna för dessa grupper kan bland annat vara i form av hemtjänst eller boendestöd i enlighet med socialtjänstlagens regler. Till sådana sociala serviceinsatser hör dock även målgruppen som utgörs av personer med missbruksproblem och som i enlighet med socialtjänstlagen har beviljats boendestöd. Utifrån utredningens förslag synes dock personal vid verksamheter inom ramen för sådana insatser inte omfattas av arbetsgivarens möjlighet till registerkontroll.

Personer med missbruksproblem som har beviljats boendestöd får bland annat hjälp i det egna hemmet med att betala räkningar och fylla i olika försörjningsblanketter, men även utanför hemmet vid exempelvis läkarbesök och avgiftningar. Detta är följaktligen personer som behöver mycket stöd, struktur och rutiner för att återfinna en normaliserad tillvaro. Personal som utför dessa insatser kommer den enskilde nära ur både ett ekonomiskt men även ett hälsomässigt perspektiv. Det är således tydligt att även denna grupp utgörs av särskilt utsatta människor som är i behov av ett högre mått av trygghet. Således borde även arbetsgivare inom dessa verksamheter kunna begära utdrag ur belastningsregistret för att exempelvis undvika att personer med missbruksproblem får omvårdnad av en arbetstagare som tidigare har dömts för narkotikabrott.

Avslutningsvis, både i detta betänkande men även i SOU 2014:48 konstateras att antalet utdrag som enskilda begär om sig själv har ökat kraftigt under de senaste åren. Vidare har konstaterats att denna utveckling står i strid med lagstiftarens intentioner vad gäller enskildas insyns rätt i belastningsregistret. Denna kraftiga ökning synes dock snarare påvisa ett behov för arbetsgivare att kunna få del av informationen i belastningsregistret. Ett generellt förbud mot att arbetsgivare begär att arbetstagare ska uppvisa eller överlämna ett utdrag ur belastningsregistret, såvida inte stöd i författning finns, torde därför innebära att många arbetsgivare inom framför allt den ideella sektorn, som arbetar med människor i särskilt utsatta situationer, möts av försvårande faktorer när de ska fastställa om den som ska erbjudas anställning är rätt person för verksamheten. En faktor som ytterst kan innebära en risk för den ideella organisationens anseende och i slutändan överlevnad.

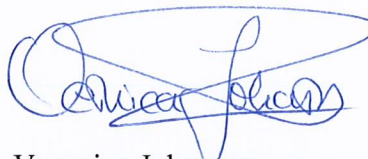
IDEA har utöver det ovan framförda inga ytterligare synpunkter.

Med vänlig hälsning

IDEA – Arbetsgivarförbundet för ideella organisationer

Tobias Nilsson
Förbundsdirektör
08-632 29 91

Veronica Johansson
Rådgivare, förhandlare
08-632 29 95